

Thực trạng sử dụng khai cuộc trong ván đấu của các nữ vận động viên cờ vua

TÓM TẮT:

Phân tích xu hướng sử dụng khai cuộc của nữ vận động viên (VĐV) tại các giải Cờ Vua trong nước và quốc tế có ý nghĩa quan trọng trong công tác huấn luyện khai cuộc cho VĐV Cờ Vua Việt Nam. Sử dụng các phương pháp nghiên cứu thường quy trong TĐTT và chuyên môn Cờ Vua đã cho thấy sự khác biệt về thực trạng sử dụng khai cuộc của các nữ vận động viên Cờ Vua hàng đầu Việt Nam với Thế giới trong thời gian gần đây.

Từ khóa: khai cuộc, cờ vua, nữ vận động viên.

1. ĐẶT VẤN ĐỀ

Khai cuộc là giai đoạn bắt đầu ván đấu, có ảnh hưởng quyết định tới kết quả một ván đấu Cờ vua. Việc thường xuyên cập nhật những thông tin mới về khai cuộc sẽ giúp ít cho các huấn luyện viên (HLV) và các VĐV có cách tiếp cận tốt hơn để thuận lợi cho công tác huấn luyện và tập luyện chuẩn bị cho thi đấu.

Qua tìm hiểu và phân tích biên bản các giải thi đấu, đề tài nhận thấy công tác huấn luyện khai cuộc cho VĐV Cờ vua trong nước mặc dù đã được các HLV hết sức coi trọng song lại chưa mang lại kết quả như mong muốn. Thực trạng này có nhiều nguyên nhân như: việc sử dụng phương pháp huấn luyện khai cuộc chưa hợp lý; VĐV ít có cơ hội thi đấu, cọ sát nhằm vận dụng kiến thức được trang bị vào thực tiễn ... thì một trong những nguyên nhân chính là nội dung huấn luyện khai cuộc không thường xuyên đổi mới, cập nhật những thông tin mới về các phương án khai cuộc, chưa bắt kịp xu hướng sử dụng các khai cuộc của VĐV châu lục và thế giới...

Xuất phát từ những lý do nêu trên, chúng tôi tiến hành nghiên cứu: **“Thực trạng sử dụng khai cuộc trong ván đấu của các nữ vận động viên cờ vua”**.

Chúng tôi đã sử dụng các phương pháp nghiên cứu sau: phân tích và tổng hợp tài liệu; phân tích ván đấu (thông qua các phần mềm cờ vua chuyên dụng và máy tính) và toán học thống kê.

2. KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU

2.1. Thực trạng sử dụng khai cuộc của nữ VĐV Cờ Vua tại các giải quốc tế

ThS. Hoàng Thị Út; ThS. Lê Anh Hòa ■

ABSTRACT:

Analysis of the trend in the use of female athletes at domestic and international Chess tournaments is important in the opening training for Vietnamese Chess players. Using conventional research methods in sports and chess expertise has shown the difference in the actual use of the start of the top female chess players in Vietnam and the World recently.

Keywords: opening, chess, female athlete.

2.1.1. Thực trạng sử dụng khai cuộc của các nữ VĐV tại giải vô địch khu vực 3.3 (zone 3.3) năm 2015

Giải cờ vua khu vực 3.3 là giải chính thức trong hệ thống thi đấu của Liên đoàn cờ Vua thế giới, dành cho các nước Đông Nam Á nhằm tranh 01 suất tham dự giải vô địch thế giới. Sử dụng phần mềm chessbase để phân tích dữ liệu các ván đấu tại giải thu được kết quả như trình bày tại bảng 1.

Từ kết quả tại bảng 1 cho thấy:

- Trong các hệ thống khai cuộc được sử dụng, hệ thống khai cuộc kín được các VĐV sử dụng nhiều nhất (58 ván, chiếm tỷ lệ 64.44%), hệ thống khai cuộc thoáng được sử dụng ít nhất (chỉ có 2 ván đấu sử dụng khai cuộc thoáng, chiếm tỷ lệ 2.22%).

- Ở các dạng thức khai cuộc, các khai cuộc được sử dụng nhiều là: Phòng thủ Xixilia (13 ván, chiếm tỷ lệ 14.44%); Các dạng khai cuộc Tốt hậu, Gambit Hậu không tiếp nhận (8 ván, chiếm tỷ lệ 8.89%).

2.1.2. Thực trạng sử dụng khai cuộc của các nữ VĐV cờ vua tại giải vô địch nữ Châu Á năm 2014

Giải Vô địch nữ châu Á được tổ chức hàng năm. Bên cạnh cúp, huy chương và tiền thưởng cho các kỳ thủ đạt thành tích cao, các VĐV còn tranh suất tham dự giải vô địch cờ vua thế giới. Năm 2014 giải được tổ chức tại thành phố Sharjah, thuộc các Tiểu vương quốc Ả rập thống nhất. Kết quả thống kê thực trạng sử dụng khai cuộc của các VĐV được trình bày tại bảng 2.

Từ bảng 2 cho thấy:

- Trong các hệ thống khai cuộc được sử dụng, hệ thống khai cuộc kín được các VĐV sử dụng nhiều nhất

Bảng 1. Thực trạng sử dụng khai cuộc của các nữ VĐV tại giải vô địch khu vực 3.3 năm 2015 (n = 90)

Hệ thống khai cuộc	Dạng thức	Số ván	Tỷ lệ %	Trắng thắng		Hòa		Đen thắng	
				Σni 1-0	Tỷ lệ %	Σni 1/2	Tỷ lệ %	Σni 0-1	Tỷ lệ %
Khai cuộc kín	Khai cuộc Rétí	2	2.22	0	0	1	50.0	1	50.0
	Khai cuộc Anh	6	6.67	3	50.0	2	33.33	1	16.67
	Khai cuộc tốt cánh hậu	4	4.44	4	100	0	0	0	0
	Gambit Budapest	1	1.11	0	0	0	0	1	100
	Phòng thủ Benoni	2	2.22	0	0	1	50.0	1	50.0
	Phòng thủ Hà Lan	3	3.33	1	33.33	1	33.33	1	33.33
	Các dạng khai cuộc Tốt hậu	8	8.89	3	37.5	3	37.5	2	25.0
	Phòng thủ Slavo	7	7.78	3	42.86	2	28.57	2	28.57
	Gambit Hậu tiếp nhận	3	3.33	1	33.33	1	33.33	1	33.33
	Gambit Hậu không tiếp nhận	8	8.89	6	75.0	2	25.0	0	0
	Phòng thủ Grunfeld	2	2.22	1	50.0	1	50.0	0	0
	Phòng thủ Ấn độ mới	5	5.56	2	40.0	2	40.0	1	20.0
	Phòng thủ Nhimsovich	1	1.11	0	0	1	100	0	0
	Phòng thủ Ấn độ cổ	6	6.67	3	50.0	1	16.67	2	33.33
	Σ	58	64.44	27	46.55	18	31.03	13	22.41
Khai cuộc nửa thoáng	Phòng thủ Scandinavi	1	1.11	1	100	0	0	0	0
	Phòng thủ Alekhin	7	7.78	4	57.14	2	28.57	1	14.29
	Phòng thủ Ufimsef	2	2.22	2	100	0	0	0	0
	Phòng thủ Karo 0 can	2	2.22	2	100	0	0	0	0
	Phòng thủ Xixilia	13	14.44	7	53.85	1	7.69	5	38.46
	Phòng thủ Pháp	5	5.56	1	10.0	3	60.0	1	20.0
	Σ	30	33.33	17	56.67	6	20.0	7	23.33
Khai cuộc thoáng	Ván cờ Scotland	1	1.11	0	0	1	100	0	0
	Ván cờ Tây Ban Nha	1	1.11	0	0	0	0	1	100
	Σ	2	22.22	0	0	1	50.0	1	50.0
Σ		90	100	44	48.89	25	27.78	21	23.33

Bảng 2. Thực trạng sử dụng khai cuộc của các nữ VĐV cờ vua tại giải vô địch nữ Châu Á năm 2014 (n = 141)

Hệ thống khai cuộc	Dạng thức	Số ván	Tỷ lệ %	Trắng thắng		Hòa		Đen thắng	
				Σni 1-0	Tỷ lệ %	Σni 1/2	Tỷ lệ %	Σni 0-1	Tỷ lệ %
Khai cuộc kín	Những khai cuộc không phổ biến	2	1.42	1	50.0	0	0	1	50.0
	Khai cuộc Rétí	11	7.80	2	18.18	7	63.64	2	18.18
	Khai cuộc Anh	5	3.55	4	80.0	0	0	1	20.0
	Khai cuộc tốt cánh hậu	12	8.51	6	50.0	3	25.0	3	25.0
	Phòng thủ Benoni	3	2.13	1	33.33	0	0	2	66.67
	Phòng thủ Hà Lan	2	1.42	1	50.0	0	0	1	50.0
	Các dạng khai cuộc Tốt hậu	8	5.67	3	37.5	2	25.0	3	37.5
	Phòng thủ Slavo	12	8.51	2	16.67	7	58.33	3	25.0
	Gambit Hậu không tiếp nhận	4	2.84	4	100	0	0	0	0
	Phòng thủ Grunfeld	4	2.84	1	25.0	3	75.0	0	0
	Phòng thủ Ấn độ mới	6	4.26	2	33.33	2	33.33	2	33.33
	Phòng thủ Nhimsovich	3	2.13	1	33.33	2	66.67	0	0
	Phòng thủ Ấn độ cổ	3	2.13	2	66.67	1	33.33	0	0
	Σ	75	53.19	30	40.0	27	36.0	18	24.0
Khai cuộc nửa thoáng	Phòng thủ Ufimsef	6	4.26	1	16.67	3	50.0	2	33.33
	Phòng thủ Karo 0 can	3	2.13	2	66.67	1	33.33	0	0
	Phòng thủ Xixilia	30	21.28	13	43.33	10	33.33	7	23.33
	Phòng thủ Pháp	12	8.51	6	50.0	3	25.0	3	25.0
	Σ	51	36.17	22	43.14	17	33.33	12	23.53
Khai cuộc thoáng	Khai cuộc e4 mở	3	2.13	2	66.67	0	0	1	33.33
	Phòng thủ Philidor	1	0.71	1	100	0	0	0	0
	Ván cờ Scotland	1	0.71	0	0	0	0	1	100
	Ván cờ tứ Mã	1	0.71	0	0	1	100	0	0
	Ván cờ Italia	2	1.42	1	50.0	0	0	1	50.0
	Phòng thủ 2 mã	1	0.71	1	100	0	0	0	0
	Ván cờ Tây Ban Nha	6	4.26	2	33.33	2	33.33	2	33.33
	Σ	15	10.64	7	46.67	3	20.0	5	33.33
Σ		141	100	59	41.84	47	33.33	35	24.82

Bảng 3. Thực trạng sử dụng khai cuộc tại giải vô địch thể giới nữ năm 2015 (n = 202)

Hệ thống khai cuộc	Dạng thức	Số ván	Tỷ lệ %	Trắng thắng		Hòa		Đen thắng	
				Σni 1-0	Tỷ lệ %	Σni 1/2	Tỷ lệ %	Σni 0-1	Tỷ lệ %
khai cuộc kín	Khai cuộc Réti	20	9.90	6	30.0	8	40.0	6	30.0
	Khai cuộc Anh	9	4.46	3	33.33	4	44.44	2	22.22
	Khai cuộc tốt cánh hậu	20	9.90	9	45.0	8	40.0	3	15.0
	Gambit Budapest	1	0.50	1	100	0	0	0	0
	Phòng thủ Benoni	5	2.48	3	60.0	2	40.0	0	0
	Phòng thủ Hà Lan	2	0.99	1	50.0	0	0	1	50.0
	Các dạng khai cuộc Tốt hậu	2	0.99	0	0	2	100	0	0
	Gambit hậu	1	0.50	1	100	0	0	0	0
	Phòng thủ Slavo	3	1.49	1	33.33	1	33.33	1	33.33
	Gambit Hậu không tiếp nhận	28	13.86	9	32.14	12	42.86	7	25.0
	Phòng thủ Grunfeld	3	1.49	0	0	2	66.67	1	33.33
	Phòng thủ Catalan	8	3.96	4	50.0	4	50.0	0	0
	Phòng thủ Ấn độ mới	16	7.92	5	31.25	6	37.50	5	31.25
	Phòng thủ Nhimsovich	9	4.46	2	22.22	7	77.78	0	0
	Phòng thủ Ấn độ cổ	4	1.98	4	100	0	0	0	0
	Σ	131	64.85	49	37.40	56	42.75	26	19.85
khai cuộc nửa thoáng	Phòng thủ Scandinavi	1	0.50	0	0	0	0	1	100
	Phòng thủ Alekhin	1	0.50	0	0	0	0	1	100
	Phòng thủ Ufimsef	4	1.98	1	25.0	2	50.0	1	25.0
	Phòng thủ Karo 0 can	6	2.97	4	66.67	1	16.67	1	16.67
	Phòng thủ Xixilia	29	14.36	6	20.69	14	48.28	9	31.03
	Phòng thủ Pháp	10	4.95	2	20.0	4	40.0	4	40.0
	Σ	51	25.25	13	25.49	21	41.18	17	33.33
khai cuộc thoáng	Phòng thủ Philidor	1	0.50	1	100	0	0	0	0
	Ván cờ Scotland	3	1.49	1	33.33	2	66.67	0	0
	Ván cờ tứ Mã	3	1.49	1	33.33	2	66.67	0	0
	Ván cờ Italia	1	0.50	0	0	1	100	0	0
	Ván cờ Tây Ban Nha	12	5.94	5	41.67	4	33.33	3	25.0
	Σ	20	9.90	8	40.0	9	45.0	3	15.0
Σ		202	100	70	34.65	86	42.57	46	22.77

Bảng 4. Thực trạng sử dụng khai cuộc của nữ VDV tại giải vô địch cá nhân năm 2014

Hệ thống khai cuộc	Dạng thức	Kiến tướng (n = 176 ván)								Cấp I (n = 84 ván)							
		Số ván	Tỷ lệ %	Σni 1-0	Tỷ lệ %	Σni 1/2	Tỷ lệ %	Σni 0-1	Tỷ lệ %	Số ván	Tỷ lệ %	Σni 1-0	Tỷ lệ %	Σni 1/2	Tỷ lệ %	Σni 0-1	Tỷ lệ %
Khai cuộc kín	Khai cuộc Réti	8	4.55	4	50.0	3	37.5	1	12.5	4	4.76	1	25.0	1	25.0	2	50.0
	Khai cuộc Anh	12	6.82	4	33.33	3	25.0	5	41.67	4	4.76	2	50.0	0	0	2	50.0
	Khai cuộc tốt cánh hậu	10	5.68	2	20.0	3	30.0	5	50.0	6	7.14	0	33.33	1	33.33	5	33.33
	Gambit Budapest	2	1.14	1	50.0	0	0	1	50.0	2	2.38	0	0	1	50.0	1	50.0
	Phòng thủ Ấn Độ cổ phương án không phổ biến	1	0.57	0	0	0	0	1	100	1	1.19	1	100	0	0	0	0
	Phòng thủ Benoni	6	3.41	2	33.33	3	50.0	1	16.67	5	5.95	2	40.0	1	20.0	2	40.0
	Phòng thủ Hà Lan	1	0.57	1	100	0	0	0	0	1	1.19	0	0	1	0	0	0
	Các dạng khai cuộc Tốt hậu	10	5.68	5	50.0	0	0	5	50.0	5	5.95	2	40.0	1	20.0	2	40.0
	Gambit hậu	2	1.14	1	50.0	0	0	1	50.0	2	2.38	1	50.0	0	0	1	50.0
	Phòng thủ Slavo	24	13.64	9	37.50	3	12.5	12	50.0	4	4.76	2	50.0	0	0	2	50.0
	Gambit Hậu tiếp nhận	1	0.57	0	0	0	0	1	100	1	1.19	1	100	0	0	0	0
	Gambit Hậu không tiếp nhận	25	14.20	8	32.0	7	28.0	10	40.0	8	9.52	3	37.5	1	12.5	4	50.0
	Phòng thủ Grunfeld	6	3.41	3	50.0	0	0	3	50.0	3	3.57	1	33.33	1	33.33	1	33.33
	Phòng thủ Catalan	2	1.14	2	100	0	0	0	0	2	2.38	0	0	2	0	0	0
	Phòng thủ Ấn độ mới	9	5.11	4	44.44	2	22.22	3	33.33	4	4.76	2	50.0	2	50.0	0	0
	Phòng thủ Nhimsovich	1	0.57	0	0	0	0	1	100	1	1.19	0	0	1	100	0	0
	Phòng thủ Ấn độ cổ	7	3.98	4	57.14	1	14.29	2	28.57	4	4.76	1	25.0	1	25.0	2	50.0
	Σ	127	72.16	50	39.37	25	19.69	52	40.95	57	67.86	19	33.33	14	24.56	24	42.11

Khai cuộc nửa thoáng	Phòng thủ Scandinavi	5	2.84	3	60.0	1	20.0	1	20.0	3	3.57	0	0	1	33.33	2	66.67
	Phòng thủ Alekhin	2	1.14	0	0	0	0	2	100	2	2.38	1	50.0	0	0	1	50.0
	Phòng thủ Karo 0 can	1	0.57	0	0	0	0	1	100	1	1.19	1	100	0	0	0	0
	Phòng thủ Xixilia	28	15.91	8	53.57	3	10.71	17	35.71	8	9.52	2	25.0	3	37.5	3	37.5
	Phòng thủ Pháp	7	3.98	1	14.29	1	14.29	5	71.42	6	7.14	2	33.33	1	16.67	3	50.0
	Σ	43	24.43	12	44.19	5	11.62	26	44.19	20	23.81	6	30.0	5	25.0	9	45.0
Khai cuộc thoáng	Khai cuộc e4 mở	1	0.57	1	100	0	0	0	0	1	1.19	1	100	0	0	0	0
	Ván cờ Nga	2	1.14	1	50.0	0	0	1	50.0	3	3.57	2	66.67	0	0	1	33.33
	Ván cờ Tây Ban Nha	3	1.70	1	33.33	0	0	2	66.67	3	3.57	1	33.33	0	0	2	66.67
	Σ	6	3.41	3	50.0	0	0	3	50.0	7	8.33	2	2.86	2	2.86	3	42.86
	Σ	176	100	65	36.93	30	17.05	81	46.02	84	100	27	32.14	21	25.0	36	42.86

Bảng 5. Thực trạng sử dụng khai cuộc của nữ VĐV tại giải vô địch cá nhân năm 2015

Hệ thống khai cuộc	Dạng thức	Kiện tướng (n = 71 ván)								Cấp I (n = 86 ván)							
		Số ván	Tỷ lệ %	Σ ni 1-0	Tỷ lệ %	Σ ni 1/2	Tỷ lệ %	Σ ni 0-1	Tỷ lệ %	Số ván	Tỷ lệ %	Σ ni 1-0	Tỷ lệ %	Σ ni 1/2	Tỷ lệ %	Σ ni 0-1	Tỷ lệ %
Khai cuộc kín	Khai cuộc Rétí	1	1.41	0	0	1	100	0	0	1	1.16	1	100	0	0	0	0
	Khai cuộc Anh	4	5.63	1	25.0	1	25.0	2	50.0	5	5.81	2	40.0	1	20.0	2	40.0
	Khai cuộc tốt cánh hậu	4	5.63	1	25.0	0	0	3	75.0	4	4.65	1	25.0	2	50.0	1	25.0
	Phòng thủ Benoni	5	7.04	2	40.0	1	20.0	2	40.0	5	5.81	2	40.0	1	20.0	2	40.0
	Phòng thủ Hà Lan	1	1.41	0	0	1	0	0	0	1	1.16	0	0	1	100	0	0
	Các dạng khai cuộc Tốt hậu	9	12.68	3	33.33	2	22.22	4	44.44	8	9.30	3	37.5	2	25.0	3	37.5
	Phòng thủ Slavo	10	14.08	1	10.0	3	70.0	6	20.0	12	13.95	4	33.33	3	25.0	5	41.67
	Gambit Hậu không tiếp nhận	10	14.08	6	60.0	1	10.0	3	30.0	13	15.12	4	30.77	2	15.38	7	53.85
	Phòng thủ Grünfeld	1	1.41	1	100	0	0	0	0	1	1.16	1	100	0	0	0	0
	Phòng thủ Catalan	3	4.23	2	66.67	1	33.33	0	0	3	3.49	2	66.67	0	0	1	33.33
	Phòng thủ Ấn độ mới	4	5.63	1	25.0	1	25.0	2	50.0	4	4.65	1	25.0	1	25.0	2	50.0
	Phòng thủ Nimisovich	4	5.63	1	25.0	2	50.0	1	25.0	4	4.65	2	50.0	1	25.0	1	25.0
	Phòng thủ Ấn độ cổ	1	1.41	0	0	1	100	0	0	1	1.16	0	0	0	0	1	100
	Σ	57	80.28	19	33.33	15	26.32	23	40.35	62	72.09	23	37.10	14	22.58	25	40.32
Khai cuộc nửa thoáng	Phòng thủ Scandinavi	1	1.41	1	100	0	0	0	0	1	1.16	0	0	0	0	1	100
	Phòng thủ Alekhin	2	2.82	0	0	0	0	2	100	3	3.49	1	33.33	1	33.33	1	33.33
	Phòng thủ Karo 0 can	2	2.82	1	50.0	0	0	1	50.0	2	2.33	0	0	1	50.0	1	50.0
	Phòng thủ Xixilia	8	11.27	3	37.5	1	12.5	4	50.0	8	9.30	4	50.0	1	12.5	3	37.5
	Σ	13	18.31	6	46.15	1	7.69	6	46.15	14	16.28	5	35.71	3	21.43	6	42.86
Khai cuộc thoáng	Ván cờ Scotland	1	1.41	0	0	0	0	1	100	3	3.49	1	33.33	2	66.67	0	0
	Ván cờ Nga	0	0	0	0	0	0	0	0	3	3.49	0	0	1	33.33	2	66.67
	Ván cờ Tây Ban Nha	0	0	0	0	0	0	0	0	4	4.65	0	0	2	50.0	2	50.0
	Σ	1	1.41	0	0	0	0	1	100	10	11.63	10.0	33.33	5	50.0	4	40.0
	Σ	71	100	24	33.80	20	30.99	27	38.03	86	100	29	33.72	22	25.58	35	40.70

(75 ván, chiếm tỷ lệ 53.19%), hệ thống khai cuộc thoáng được sử dụng ít nhất (chỉ có 15 ván đấu sử dụng khai cuộc thoáng, chiếm tỷ lệ 10.64%).

- Ở các dạng thức khai cuộc, các khai cuộc được sử dụng nhiều là: Phòng thủ Xixilia (30 ván, chiếm tỷ lệ 21.28%); Khai cuộc tốt cánh hậu, Phòng thủ Slavo, Phòng thủ Pháp (12 ván, chiếm tỷ lệ 8.51%).

2.1.3. Thực trạng sử dụng khai cuộc tại giải vô địch thế giới nữ năm 2015

Giải vô địch cờ vua nữ thế giới năm 2015 được tổ chức tại Sochi, Nga từ ngày 17/3 đến 7/4/2015. Kết quả thống kê thực trạng sử dụng khai cuộc của các VĐV được trình bày tại bảng 3.

Từ bảng 3 cho thấy:

- Trong các hệ thống khai cuộc được sử dụng, hệ thống khai cuộc kín được các VĐV sử dụng nhiều nhất (131 ván, chiếm tỷ lệ 64.85%), hệ thống khai cuộc thoáng được sử dụng ít nhất (chỉ có 20 ván đấu sử dụng khai cuộc thoáng, chiếm tỷ lệ 9.90%).

- Ở các dạng thức khai cuộc, các khai cuộc được sử dụng nhiều là: Phòng thủ Xixilia (29 ván, chiếm tỷ lệ 14.36%); Gambit Hậu không tiếp nhận, Khai cuộc Rétí, Khai cuộc tốt cánh hậu.

Kết quả tại bảng 3 tương tự thực trạng sử dụng khai cuộc tại giải vô địch khu vực 3.3 và giải vô địch châu Á (được trình bày tại bảng 1 và 2) và kết quả nghiên

cứu của Hoàng Hải (2010), Hoàng Thị Út (2014).

2.2. Thực trạng sử dụng khai cuộc của nữ VĐV Cờ Vua Việt Nam tại các giải quốc gia

2.2.1. Giải vô địch cá nhân năm 2014

Trong hệ thống thi đấu của liên đoàn Cờ Việt Nam, giải vô địch cá nhân (giải còn có tên gọi là giải vô địch cờ vua hạng Nhất quốc gia hoặc giải A1 quốc gia) được coi là giải đấu quốc gia quan trọng nhất của Liên đoàn và các kỳ thủ. Năm 2014, Giải được tổ chức từ ngày 25/3 đến 03/4/2014 tại thành phố Đà Lạt. Kết quả thống kê thực trạng sử dụng khai cuộc của các VĐV được trình bày tại bảng 4.

Từ bảng 4 cho thấy, kết quả các nữ VĐV Cờ vua trong nước sử dụng khai cuộc cũng thống nhất với các VĐV thế giới, khai cuộc kín được sử dụng nhiều nhất và khai cuộc thoáng được sử dụng ít nhất. Trong các dạng thức khai cuộc cụ thể, khai cuộc phòng thủ Xixilia vẫn là dạng khai cuộc được sử dụng nhiều nhất.

2.2.2. Giải vô địch cá nhân năm 2015

Năm 2015, Giải được tổ chức từ ngày 17/4 đến 26/4/2015 tại thành phố Hồ Chí Minh. Kết quả thống kê thực trạng sử dụng khai cuộc của các VĐV được trình bày tại bảng 5.

Từ bảng 5 cho thấy, kết quả các nữ VĐV Cờ vua trong nước sử dụng khai cuộc cũng thống nhất với các VĐV thế giới, khai cuộc kín được sử dụng nhiều nhất và khai cuộc thoáng được sử dụng ít nhất. Trong các dạng thức khai cuộc cụ thể, khai cuộc phòng thủ Xixilia vẫn là dạng khai cuộc được sử dụng nhiều nhất.

Kết quả tại bảng 5 tương tự thực trạng sử dụng khai cuộc tại giải vô địch cá nhân năm 2015 (được trình bày tại bảng 4) và kết quả nghiên cứu của Hoàng Hải (2010), Hoàng Thị Út (2014).

Cũng từ kết quả tại bảng 4 và 5 cho thấy:

- Hệ thống khai cuộc kín được các nữ VĐV cờ vua cấp I và kiện tướng Việt Nam sử dụng nhiều hơn hẳn nữ VĐV cờ vua tại các giải quốc tế, và ngược lại, hệ thống khai cuộc thoáng và nửa thoáng được sử dụng ít hơn hẳn.

- Hiệu quả sử dụng ở các hệ thống khai cuộc của nữ VĐV cờ vua cấp I và kiện tướng Việt Nam có sự khác biệt so với nữ VĐV cờ vua tại các giải quốc tế, đó là tỷ lệ thắng của bên Trắng (bên đi trước) thấp hơn hẳn so với nữ VĐV cờ vua tại các giải quốc tế, ngược lại, tỷ lệ thắng của bên Đen (bên đi sau) lại cao hơn so với các nữ VĐV cờ vua tại các giải quốc tế.

3. KẾT LUẬN

Từ kết quả nghiên cứu trên, chúng tôi có những kết luận sau:

1. Trong các hệ thống khai cuộc, hệ thống khai cuộc kín được đa số các VĐV sử dụng tại các giải quốc tế và trong nước, hệ thống khai cuộc thoáng ít được các VĐV sử dụng trong ván đấu. Tuy nhiên, hệ thống khai cuộc kín được các nữ VĐV cờ vua cấp I và kiện tướng Việt Nam sử dụng nhiều hơn hẳn nữ VĐV cờ vua tại các giải quốc tế, và ngược lại, hệ thống khai cuộc nửa thoáng và thoáng được sử dụng ít hơn hẳn

2. Các dạng khai cuộc được các VĐV quốc tế và trong nước sử dụng nhiều tại các giải thi đấu là: phòng thủ Xixilia, Khai cuộc tốt cánh hậu, Các dạng khai cuộc Tốt hậu, Phòng thủ Slavo, Gambit Hậu không tiếp nhận.

3. Hiệu quả sử dụng ở các hệ thống khai cuộc của nữ VĐV cờ vua cấp I và kiện tướng Việt Nam có sự khác biệt so với nữ VĐV cờ vua tại các giải quốc tế, đó là tỷ lệ thắng của bên Trắng (bên đi trước) thấp hơn hẳn so với nữ VĐV cờ vua tại các giải quốc tế, ngược lại, tỷ lệ thắng của bên Đen (bên đi sau) lại cao hơn so với các nữ VĐV cờ vua tại các giải quốc tế.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Bộ môn Cờ Trường ĐH.TDĐT Bắc Ninh, *Nghiên cứu ứng dụng phần mềm Chessbase 8.0 trong giảng dạy khai cuộc cho sinh viên chuyên sâu Cờ Vua Trường Đại học TDTT*, Đề tài cấp bộ môn.
2. Nguyễn Hồng Dương (2015), *Giáo trình cờ vua*, Tài liệu giảng dạy cho sinh viên Đại học TDTT, NXB TDTT, Hà Nội.
3. Hoàng Hải (2010), *Xu hướng sử dụng khai cuộc của VĐV hiện nay*, đề tài cấp cơ sở, trường Đại học TDTT Bắc Ninh.

Nguồn bài báo: Bài báo trích từ kết quả nghiên cứu luận án tiến sĩ GDH: “Nghiên cứu nội dung huấn luyện khai cuộc cho nữ VĐV Cờ vua Cấp I và Kiện tướng Việt Nam” của NCS. Hoàng Thị Út.

(Ngày Tòa soạn nhận được bài: 24/5/2019; ngày phản biện đánh giá: 18/6/2019; ngày chấp nhận đăng: 6/8/2019)